

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723010127
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8723010127.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Lucie Bašistovej a JUDr. Moniky Halkociovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 18.04.2024, v trestnej veci obžalovaného A. B. pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/13/2023 zo dňa 06.09.2023, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovanému

A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale
bytom D. E., F. G. XXX/XX, okr.
C.,

u k l a d á :

Podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. k/ Trestného zákona, § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov.

Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona, § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmienčne odkladá a zároveň ukladá probačný dohľad nad správaním obžalovaného v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona ustanovuje skúšobnú dobu na 3 (tri) roky.

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, § 51 ods. 4 písm. f/ Trestného zákona povinnosť osobne sa ospravedlniť poškodeným H. I., J. I., K. I. a J. I..

Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, § 51 ods. 4 písm. k/ Trestného zákona povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uznal obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale bytom D. E., L. F. G. XXX/XX, F. C. vinným z pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods.1, ods. 2, ods.

3 písm. d/ Trestného zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona a § 138 písm. j/ Trestného zákona, v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- dňa 28. 02. 2020 v rodinnom dome na adrese D. E., L. J. XXX/X, okr. C. vedomý si toho, že poškodení H. I., nar. v roku XXXX a J. I., nar. v roku XXXX, obidvaja trvale bytom D. E., L. J. XXX/X sú osobami vyššieho veku a že je u nich znížená schopnosť chápať a správne vyhodnocovať okolnosti súvisiace s dispozíciou s finančnými prostriedkami, zneužil tento ich stav a po predchádzajúcej vzájomnej dohode s J. I. uzatvoril s nimi ústnu zmluvu o pôžičke na základe, ktorej mu poškodení požičali finančnú hotovosť vo výške 800 € a ktorú sa zaviazal vrátiť v lehote do 02.03.2020, pričom už v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke a preberania finančných prostriedkov vedel, že tieto finančné prostriedky nebude môcť poškodeným v dohodnutej lehote vrátiť, pretože mal dlhodobé finančné problémy a boli voči nemu vedené aj viaceré exekúcie

- dňa 03. 03. 2020 v rodinnom dome na adrese D. E., L. M. XXX/XX, okr. C. vedomý si toho, že poškodení K. I., nar. v roku XXXX a J. I., nar. v roku XXXX, obidvaja trvale bytom D. E., L. M. XXX/XX sú osobami vyššieho veku a že je u nich znížená schopnosť chápať a správne vyhodnocovať okolnosti súvisiace s dispozíciou s finančnými prostriedkami, zneužil tento ich stav a po predchádzajúcej vzájomnej dohode s J. I. uzatvoril ústnu zmluvu o pôžičke na základe, ktorej mu poškodení požičali finančnú hotovosť vo výške 2.100 €, ktorú sa zaviazal vrátiť v lehote do 06.03.2020, pričom už v čase uzatvorenia zmluvy o pôžičke a preberania finančných prostriedkov vedel, že tieto finančné prostriedky nebude môcť poškodeným v dohodnutej lehote vrátiť, pretože mal dlhodobé finančné problémy a boli voči nemu vedené viaceré exekúcie, čím takto pokračovacím konaním uviedol poškodených H. I., J. I., K. I. a J. I. do omylu a spôsobil im škodu v celkovej výške 2.900 €.

Za to mu okresný súd podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. h/ Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 /päť/ rokov a 8 /osem/ mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona mu zároveň zrušil výrok o spoločnom treste odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn. 47T/67/2020 zo dňa 27.4.2021, právoplatného dňom 27.4.2021 podľa § 213 ods. 3 Trestného zákona, § 41 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l/ Trestného zákona vo výmere 3 /troch/ rokov, výkon, ktorému mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 5 /päť/ rokov, s probačným dohľadom nad jeho správaním podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, spolu s povinnosťou nahradiť v skúšobnej dobe poškodenému K. N., nar. X.XX.XXXX v O. D., trvale bytom O. D. – J. G. P. C. XX škodu vo výške 22 124,43 eur, poškodenej J. G., nar. X.X.XXXX v Q., trvale bytom O., K. I. XXXX/XX škodu vo výške 3 371,91 eur, poškodenej R. S., nar. XX.X.XXXX v Q., trvale bytom M., I. XXX škodu vo výške 1 787,- eur podľa § 51 ods. 4 písm. d/ Trestného zákona a ktorým bol podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona zrušený trestný rozkaz Okresného súdu Rimavská Sobota, sp.zn. 11T/51/2019 zo dňa 30.8.2019, právoplatný dňom 6.11.2019 a ktorým mu bol podľa § 213 ods. 3 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 /troch/ rokov, výkon, ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 3 /troch/ rokov, s probačným dohľadom nad jeho správaním podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti tomuto rozsudku proti všetkým jeho výrokom podal obžalovaný, ihneď po vyhlásení rozsudku priamo do zápisnice, odvolanie, ktoré následne prostredníctvom svojho obhajcu písomne odôvodnil tým, že trestné konanie je konaním ultima ratio, keď nápravu nemožno dosiahnuť inými prostriedkami. V danej veci preukázateľne nemal úmysel kohokoľvek podviesť. Naopak, on bol obeť podvodu, čo bolo preukázané. Odvolateľ poukázal na to, že v tomto smere boli podané aj trestné oznámenia, ktoré vyšetrovacie orgány odmietli, čo však nič nemení na skutočnosti, že od obžalovaného bolo vylákaných viac ako 400 000,- eur, pričom sumy, ktoré si požičal od poškodených, mali slúžiť k navráteniu vylákaných finančných prostriedkov. Nikdy nebolo preukázané, že by konal v úmysle finančné prostriedky nevrátiť, a tieto nevrátil včas iba preto, že sám pre konanie J. E. bol poškodený. K odvolaniu priložil prehľad, akým spôsobom boli od obžalovaného vymámené finančné prostriedky. Okrem toho, rozhodnutím súdu bolo obžalovanému resp. spoločnosti MITORA s.r.o. zakázané na dobu 5 rokov podnikať, a teda od roku 2019 do roku 2024 mu súd zakázal vykonávať podnikateľskú činnosť, a teda aj možnosť

zabezpečiť finančné prostriedky na vrátenie požičaných finančných prostriedkov, a teda tieto finančné prostriedky si musel zabezpečiť na základe vykonávania závislej činnosti pre iný podnikateľský subjekt, to znamená samotný štát mu vytvoril také prekážky, ktoré mu bránili rýchlejšie si splniť svoje záväzky voči poškodeným. Nikto nemôže byť odsúdený za to, že nie je schopný splniť svoje záväzky pre objektívne príčiny, teda že skutočne nemá finančné prostriedky na vrátenie dlhu. Poukazujúc na princíp ultima ratio je preukázané, že obžalovaný nekonal v priamom ani nepriamom úmysle tieto finančné prostriedky nevrátiť, naopak akonáhle zarobil finančné prostriedky, ktoré bolo potrebné vrátiť, tieto okamžite vrátil. V danom prípade nie sú splnené podmienky pre uplatnenie trestného práva ako ultima ratio pre trestnoprávne sankcionovanie obžalovaného, keďže nebol preukázaný pôvodný podvodný úmysel. Naopak, bolo preukázané, že spravil všetko, čo bolo v jeho schopnostiach a možnostiach, aby si svoje záväzky voči svojim veriteľom splnil a finančné prostriedky vrátil, aj keď s oneskorením, a preto uplatňovanie trestnej sankcie voči nemu vo forme trestného konania sa javí ako zjavne neprimeraný postup štátu a porušením princípov ultima ratio navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a v celom rozsahu ho oslobodil spod obžaloby.

K predmetnému odvolaniu obžalovaného sa písomne vyjadril prokurátor, ktorý sa nestotožnil s argumentáciou obžalovaného, nakoľko má za to, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že skutok sa stal tak, ako je špecifikovaný vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Taktiež má za to, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že tento skutok vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona a § 138 písm. j/ Trestného zákona a že ho spáchal obžalovaný A. B.. V súvislosti s odvolacou námietkou obžalovaného, v ktorej spochybňuje naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty žalovaného zločinu, prokurátor poukázal na odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd dostatočne zrozumiteľne a vyčerpávajúco vysvetlil, prečo došlo k naplneniu subjektívnej stránky skutkovej podstaty tohto zločinu. S týmto odôvodnením súdu sa prokurátor plne stotožňuje, preto považuje argumentáciu obžalovaného v tomto smere za bezdôvodnú. Prokurátor ďalej poukázal na výsluch obžalovaného a ďalšie vykonané dôkazy, z ktorých je zrejmé, že obžalovaný v čase požičiavania finančných prostriedkov vedel o tom, že nemá stabilný príjem, lebo obchodnej spoločnosti MITORA s.r.o., v ktorej bol konateľom, bol uložený zákaz činnosti spočívajúci v zákaze uzatvárať zmluvy ako mandatár s mandantom, ktorých predmetom je vymáhanie nárokov mandanta mandatárom voči povinným osobám za škodu spôsobenú na majetku, na zdraví alebo škodu spôsobenú zásahom do osobnostných práv, ako aj nárokov voči tretím osobám na poistné plnenie, vedel o tom, že je voči nemu vedených 11 exekúcií a vedel o tom, že má záväzky aj voči ostatným známym a rodine. Zároveň prokurátor poukázal na to, že obžalovaný vedel o tom, že v roku 2018 bol podvedený T. J. a že v nasledujúcom období až do požičania finančných prostriedkov od poškodených, vynaložil na získanie finančných prostriedkov od T. J. sumu 250.000,- eur až 300.000,- eur, čo však nevedlo k žiadnemu výsledku, nakoľko žiadne finančné prostriedky od T. J. nedostal, ale naopak, jeho dlhy iba narastali. Uvedené skutočnosti, podľa názoru prokurátora, jednoznačne svedčia o tom, že obžalovaný už v čase požičiavania finančných prostriedkov od poškodených vedel o tom, že vzhľadom na svoje finančné pomery nebude schopný požičané finančné prostriedky v dohodnutej lehote troch dní vrátiť, resp. že sa ohľadom vrátenia požičaných finančných prostriedkov bezdôvodne spoliehal na vopred neistú skutočnosť, teda že mu budú finančné prostriedky zaslané z poľskej banky BNP Paribas, napriek tomu, že žiadne finančné prostriedky z tejto banky, a to aj napriek svojej snahe trvajúcej viac ako rok, nedostal a že na ich vrátenie zbytočne vynaložil sumu 250.000,- eur až 300.000,- eur. Vychádzajúc z uvedeného má prokurátor za to, že konaním obžalovaného bola naplnená subjektívna stránka skutkovej podstaty zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona a § 138 písm. j/ Trestného zákona, lebo obžalovaný konal s vedomím, že poskytnuté finančné prostriedky nebude môcť vrátiť v dohodnutej lehote a že tak uvádza poškodených do omylu, aby sa obohatil na úkor ich majetku. K obrane obžalovaného spočívajúcej v tvrdení, že nemal úmysel kohokoľvek podvieť, lebo naopak, on bol podvedený a sumy, ktoré si požičal od poškodených, mali slúžiť k navráteniu vylákaných finančných prostriedkov, uviedol, že skutočnosť, že obžalovaný mal byť podvedený inou osobou, v žiadnom prípade nemôže byť dôvodom na to, aby bol vyvodený záver, že nemal úmysel podvieť poškodených. Naopak, uvedená skutočnosť, t. j. že pred požičaním finančných prostriedkov od poškodených mal byť sám podvedený inou osobou, svedčí o tom, že si musel byť vedomý, že v dohodnutej lehote troch dní nebude schopný vrátiť požičané finančné prostriedky, lebo je nepochybné, že si musel byť vedomý toho, že nemôže veriť osobe, ktorá ho už raz podviedla, zvlášť za situácie, keď tento údajný podvod až do začatia tohto trestného konania neoznámil orgánom činným v trestnom konaní. V súvislosti s odvolacou námietkou obžalovaného, v

ktorej poukazuje na to, že rozhodnutím súdu bol obchodnej spoločnosti MITORA s.r.o. uložený zákaz vykonávať podnikateľskú činnosť, čo mu zabránilo v rýchlejšom plnení svojho záväzku voči poškodeným, prokurátor uviedol, že zákaz činnosti bol obchodnej spoločnosti MITORA s.r.o. uložený trestným rozkazom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/51/2019 zo dňa 30.08.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.11.2019. Nakoľko k spáchaniu stíhaných skutkov, t. j. k požičaniu finančných prostriedkov od poškodených, došlo v dňoch 28.02.2020 a 03.03.2020, je zrejmé, že obžalovaný v čase požičiavania týchto finančných prostriedkov o uloženom zákaze činnosti vedel, preto nemožno akceptovať jeho obranu, že nevrátenie požičaných finančných prostriedkov v dohodnutej lehote je dôsledkom uloženého zákazu činnosti. Naopak, uvedená skutočnosť svedčí o tom, že musel vedieť aj o tom, že v dohodnutej lehote troch dní nebude schopný vrátiť požičané finančné prostriedky, lebo mu v tom bude brániť aj obmedzená možnosť podnikania obchodnej spoločnosti MITORA s.r. o., v ktorej bol konateľom. V súvislosti s namietanom zásadou „ultima ratio“ prokurátor uviedol, že ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. augusta 2013, sp. zn. 2 Tdo 35/2013 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Vzhľadom na to, že v posudzovanom prípade sa jedná o zločin a skutočnosť, že obžalovaný A. B. bol pred spáchaním stíhaného skutku odsúdený pre iné úmyselné majetkové trestné činy, resp. aj vzhľadom na skutočnosť, že sa stíhaného skutku dopustil v čase podmieneného odsúdenia pre iný úmyselný trestný čin, je prokurátor toho názoru, že uplatnenie materiálneho korektívu v jeho prípade neprichádza do úvahy. Zároveň prokurátor dodal, že vrátenie požičaných finančných prostriedkov nemožno bez ďalšieho považovať za dôvod na aplikáciu zásady „ultima ratio“, ale len za dôvod na prípadné priznanie poľahčujúcej okolnosti, čo môže mať význam pri rozhodovaní o treste a náhrade škody. Vzhľadom na to, že z vykonaných dôkazov možno vyvodiť, že konaním obžalovaného došlo k naplneniu všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty žalovaného zločinu, je zrejmé, že následné vrátenie požičaných finančných prostriedkov nemôže viesť k záveru, že sa v danom prípade nejedná o trestný čin, ale iba k záveru, že obžalovaný nahradil spôsobenú škodu. K vráteniu požičaných finančných prostriedkov došlo až v priebehu trestného konania, t. j. pod tlakom vzneseného obvinenia, preto je na zvážení, či takúto náhradu škody možno považovať za dobrovoľnú a spĺňajúcu podmienky § 36 písm. k/ Trestného zákona. Z vyššie uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného zamietol.

Na základe podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, a keďže odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku nezamietol, ani nezrušil rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, preskúmaval všetky napadnuté výroky rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil nasledovné.

Primárne je z pohľadu krajského súdu nutné konštatovať, že skutkový stav ustálený prvostupňovým súdom v napadnutom rozsudku má oporu vo vykonaných dôkazoch, ktoré okresný súd vyhodnotil v súlade s požiadavkami § 2 ods. 12 Trestného poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia v súlade s požiadavkami ustanovenia § 168 ods. 1 Trestného poriadku stručne uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z tohto odôvodnenia je tiež zistiteľné, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny, trestu a náhrady škody.

Obžalovaný popieral spáchanie skutku tvrdiac, že poškodených požiadal o finančnú pomoc z dôvodu svojich vtedajších zlých finančných pomerov s tým, že im povedal, že požičané finančné prostriedky im vráti hneď, ako mu poľská banka BNP Paribas vyplatí finančnú čiastku vo výške cca 400.000,- eur, čo poškodeným mal zdokladovať aj predložením príslušného dokladu a emailovej komunikácie s poľskou bankou. Keďže k uvedenému nedošlo, z tohto dôvodu potom ani on poškodeným predmetné pôžičky v dohodnutej lehote nevrátil. Obžalovaný vo svojej výpovedi potvrdil, že peniaze od poškodených si požičal aj preto, že od bankových inštitúcií si peniaze požičať nemohol, keďže nemal čím ručiť, bol bez príjmu a mal viacero záväzkov vo vzťahu k rôznym subjektom, napr. zdravotným poisťovniam a nebankovým spoločnostiam, ktoré boli predmetom viacerých exekučných konaní vedených proti jeho osobe i napriek tomu, že v čase skutku bol konateľom spoločnosti Mitora s. r. o., so sídlom Spišská Teplica s mesačným

príjmom cca 500,- až 800,- eur a vykonával živnosť – poskytovanie poradenstva pri získaní náhrady škody pri dopravných nehodách. V ďalšej časti svojej výpovede sa obžalovaný vyjadroval už len k okolnostiam a skutočnostiam svedčiacich o jeho údajnej spolupráci s poľskou bankou BNP Paribas, o vyplatení finančných prostriedkov i prostredníctvom iných osôb (T. J., J. N., U. O. a J. E.), ktorým mali nasvedčovať aj ním predložené listinné dôkazy v podobe emailovej komunikácie s U. O., bytom I., C. a v podobe bankových výpisov z účtu vedeného v Slovenskej sporiteľni a. s. na meno E. B..

Aj podľa názoru krajského súdu, vina obžalovaného zo spáchania žalovaného skutku nepochybne vyplýva z výpovede poškodených H. I., J. I., K. I. a J. I..

Z výpovede poškodeného H. I. vyplýva, že obžalovaný ho spolu so svojou manželkou J. B. požiadal o pôžičku vo výške 800,- eur s tým, že potrebujú niečo zaplatiť alebo uhradiť, žeby mohli dostať peniaze zo zahraničia s tým, že im hneď potom požičané peniaze vrátia, k čomu však nedošlo i napriek tomu, že obžalovaného o vrátenie peňazí žiadal osobne a opakovane. Obžalovaný ho opäť spolu s manželkou žiadal aj o ďalšiu pôžičku, dokonca aj o vkladnú knižku, čo však už odmietol.

Zhodné okolnosti vyplývajú aj z výpovede poškodenej J. I. – manželky H. I., ktorá potvrdila, že obžalovanému spolu s jeho manželkou J. B. požičali peniaze s tým, že obžalovaný jej vtedy povedal, že jemu majú prísť nejaké peniaze a že im následne pôžičku vráti do troch dní, k čomu však nedošlo. Svedkyňa potvrdila aj tú skutočnosť, že obžalovaný sa pokúsil získať od nich pôžičku ešte raz, a to aj napriek tomu, že im predchádzajúcu pôžičku dovtedy nevrátil.

Z výpovede svedka poškodeného K. I. vyplýva, že obžalovaný ho spolu s manželkou J. B. požiadali o pôžičku vo výške 2.000,- eur alebo vo výške 2.100,- eur s tým, že mu ju vrátia do 02.03.2020, k čomu však nedošlo, pričom ho obžalovaný spoločne s manželkou J. B. neskôr znova žiadali o pôžičku vo výške 1.500,- eur, ktorú mu však už neposkytol. Svedok nemal vedomosť o dôvodoch a účelu pôžičky, ale obžalovaný mu tvrdil, že im peniaze chýbajú a že musia ešte niečo niekde vložiť. Z výpovede poškodeného ďalej vyplýva, že peniaze obžalovanému požičal iba preto, že manželka obžalovaného J. B. je rodinou, je dcérou jeho sesternice. Obžalovaného opakovane žiadal o vrátenie požičaných peňazí, ale obžalovaný sa vyhovára a stále mu iba tvrdil, že peniaze nemá alebo že mu neprišli peniaze.

Zhodné okolnosti vyplývajú z výpovede poškodenej J. I. – manželky K. I., ktorá svojou výpoveďou potvrdila, že obžalovanému spoločne s jeho manželkou J. B. požičali peniaze vo výške 2.100,- eur, ktoré im mali byť vrátené do týždňa od pôžičky, k čomu však nedošlo a obžalovaný ich požiadal znova o poskytnutie ďalšej pôžičky, čo už odmietli. Obžalovaný im pri poskytnutí pôžičky vysvetľoval dôvod požičania peňazí, ktorému však ona nerozumela a obžalovanému verila, že peniaze im do týždňa vráti tak, ako im to prisľúbil.

Všetci štyria poškodení zhodne potvrdili, že v súčasnosti im požičané peniaze boli vrátené.

Svedkyňa J. B. – manželka obžalovaného A. B. (pôvodne spoluobvinená osoba, proti ktorej bolo uznesením Okresného súdu Poprad sp. zn. 5T/13/2023 zo dňa 15.03.2023, právoplatným dňa 30.03.2023 trestné stíhanie zastavené podľa § 241 ods. 1 Trestného poriadku s použitím § 215 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku a § 9 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku, pretože jej trestné stíhanie bolo neprípustné pre späťvzatie súhlasu poškodených osôb s jej trestným stíhaním), v konaní pred súdom využila svoje právo a nevy povedala.

Z výpovede ďalšieho vo veci vypočutého svedka T. J. vyplynulo, že tento nemal žiadne vedomosti o žalovaných skutkoch alebo o konaní obžalovaného, mal vedomosť len o bankovom účte vedenom v D. D., ktorý do roku 2018 využíval aj on a od roku 2018 aj J. E.. Svedok sa v ďalšej časti svojej výpovede vyjadroval už len k účtu v Poľskej banke Paribas, ktorý mal založiť na žiadosť J. E. pre potreby obchodovania na burze spoločnosťou SIRIUS CAPITAL s. r. o..

K okolnostiam trestného činu boli však zistené ďalšie dôležité skutočnosti, ktoré vyplynuli aj z listinného dôkazu v podobe indikatívnej informácie z Centrálného registra exekúcií, a to, že voči obžalovanému sa už najmenej od roku 2004, a to až do roku 2020, teda i v čase spáchania skutku, viedli viaceré exekučné konania na základe poverení vydaných Okresným súdom Poprad a Okresným súdom Banská Bystrica, čo potvrdzujú aj ďalšie listinné dôkazy v podobe správ jednotlivých súdnych exekútorov - JUDr. Michala

Brožinu, JUDr. Juraja Luttera, JUDr. Andrey Ondrejkovej, JUDr. Michala Kešeláka a JUDr. Hildegardy Laclavíkovej, z ktorých objektívne vyplýva, že v exekučných konaniach vedených proti obžalovanému boli vymáhané istiny s príslušenstvom vo výške presahujúcej čiastku 200.000,- eur, vrátane blokácie bankových účtov obžalovaného a jeho manželky J. B., resp. blokácie bankových účtov spoločnosti MITORA GROUP s. r. o., IČO: 35 11 35 37, ktorej konateľom v tom čase bol práve obžalovaný A. B. s tým, že tieto bankové účty boli vedené vo viacerých peňažných a bankových ústavoch so sídlom v Slovenskej republike, Českej republike, prípadne s ich pobočkami sídlacimi na území Slovenskej a Českej republiky, a to i bez započítania pôvodne vymáhaných exekučných nárokov v dôsledku zmeny zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní.

Z listinných dôkazov, a to z poštových poukázok o úhrade pôžičky vyplýva, že tieto boli poškodeným dňa 14.04.2022 a dňa 03.04.2022 uhradené v celom rozsahu manželkou obžalovaného J. B..

K odvolacej námietke obžalovaného, že došlo k porušeniu princípu ultima ratio, krajský súd v zhode s argumentáciou prokurátora uvádza, že pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy len pri prečinoch. Toto pravidlo je vo vzťahu k prečinom plne opodstatnené, pretože súdna moc na aplikáciu princípu „ultima ratio“ použila zákonodarcom deklarovanú možnosť za istých okolností nepovažovať za protiprávne konanie, ktoré sa ako protiprávne javí z dôvodu naplnenia všetkých formálnych znakov skutkovej podstaty konkrétneho prečinu. Nakoľko bol v predmetnom prípade založený tak hmotnoprávny, ako aj procesnoprávny vzťah medzi obvineným ako páchatelom trestného činu a štátom v podobe orgánov činných v trestnom konaní ako orgánov dozeraúcich na dodržiavanie zákonnosti, nie je možné postupovať podľa civilného procesu, ktorého účel a úlohy sú v spoločnosti absolútne odlišné. V prípade akceptácie tvrdení obžalovaného by de facto došlo k dekriminalizácii konania, ktoré Trestný zákon považuje za trestné. Civilný proces z hľadiska trestnoprávnej zodpovednosti nerieši a ani nemôže riešiť podvodné konania opísané v príslušných skutkových vetách. V prípade výskytu takýchto konaní nastupuje ich sankcionovanie prostriedkami trestného práva práve pre to, aby sa spoločensky škodlivému, nečestnému a špekulatívnemu konaniu nielen predchádzalo už samotnou existenciou trestného činu podvodu, ale aj preto, aby takéto praktiky boli spravodlivo postihnuté prostriedkami trestného práva.

Krajský súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované pod R 96/2014, podľa ktorého, ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku.

Ustanovenie § 10 ods. 2 Trestného zákona má podstatný význam nielen pre úvahu, či ide vôbec o trestný čin, ale rozhodujúcim spôsobom zasahuje aj do úvah o tom, či ide o trestný čin závažnejšieho alebo menej závažnejšieho charakteru. Všetky okolnosti dôležité z hľadísk uvedených v tomto ustanovení je nutné nielen zisťovať, ale tiež objektívne (t. j. bez preceňovania alebo podceňovania niektorých z nich) hodnotiť. Pritom je treba vždy uviesť, či a do akej miery tá alebo oná okolnosť zvyšuje, alebo znižuje stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť.

Podľa § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona, sa chránenou osobou rozumie osoba vyššieho veku – osoba staršia ako 60 rokov.

Podľa § 138 písm. j/ Trestného zákona, sa závažnejším spôsobom konania rozumie páchanie trestného činu na viacerých osobách – najmenej na troch osobách.

Pre použitie § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona však okrem preukázania, že poškodený je osobou staršou ako 60 rokov, je treba preukázať, že skutok bol spáchaný v súvislosti s týmto postavením poškodeného a predovšetkým táto skutočnosť musí byť vyjadrená aj v skutkovej vete. V danom prípade neabsentovalo ani dokazovanie tejto okolnosti a neabsentovalo ani vyjadrenie jej súvisu v skutkovej vete.

Pokiaľ ide o námietku obžalovaného, že rozhodnutím súdu bolo obžalovanému, resp. spoločnosti MITORA s.r.o., ktorej je konateľom, zakázané na dobu 5 rokov podnikat', čím od roku 2019 do roku 2024 mu súd zakázal vykonávať podnikateľskú činnosť, a teda aj možnosť zabezpečiť finančné prostriedky na vrátenie požičaných finančných prostriedkov, aj túto krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože

aj v dôsledku tejto sankcie musel mať obžalovaný vedomosť, že v dohodnutej lehote troch dní nebude schopný vrátiť požičané finančné prostriedky.

K odvolacej námietke obžalovaného, že sám bol obeťou podvodu, krajský súd uvádza, že toto jeho tvrdenie nebolo preukázané. Opakované žiadanie pôžičiek na úkor poškodených jednoznačne potvrdzuje priamy podvodný úmysel páchatel'a obohatiť sa na cudzom majetku a spôsobiť tak na cudzom majetku príslušnú škodu.

Na základe takto vykonaného dokazovania nemal ani krajský súd pochybnosti o tom, že práve obžalovaný spáchal žalovaný skutok a ním na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol iného do omylu, a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu a čin spáchal na viacerých osobách a na osobách vyššieho veku, čím spáchal zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j/ Trestného zákona, § 139 ods. 1 písm. e/ Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Podvodný úmysel obžalovaného spočíval v tom, že v skutkovej vete ustáleným spôsobom vylákal od poškodených peniaze, pričom obžalovaný mal v čase týchto ústnych pôžičiek výrazné dlhy, a to až do takej miery, že nedisponoval prostriedkami na vrátenie požičaných peňazí. Zo skutkových zistení ustálených vo výroku o vine rozsudku súdu prvého stupňa okrem iného vyplýva, že obžalovaný už v čase preberania peňazí vedel, že tieto peniaze s ohľadom na svoju finančnú situáciu nevráti v plnej výške, ale použije pre svoju vlastnú potrebu. Skutočnosť, že na naliehanie poškodených následne vrátil poškodeným dlh v celom rozsahu, na tomto závere nič nemení. V tejto časti išlo len o náhradu škody po spáchaní trestného činu.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona, trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Pri dokazovaní skutočností podstatných pre výrok o treste, súd prvého stupňa vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov podľa § 269 Trestného poriadku, a to najmä odpisu z registra trestov obžalovaného a výpisu z evidencie priestupkov.

Z listinných dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že obžalovaný bol doposiaľ trikrát súdne trestaný, z toho v jednom prípade sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený. Naposledy bol obžalovaný odsúdený rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 47T/67/2020 zo dňa 27.04.2021, právoplatným dňa 27.04.2021 pre pokračovací zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. d/, ods. 3 písm. a/, písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j/ Trestného zákona a na § 139 ods. 1 písm. f/ Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený spoločný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, výkon ktorého mu bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 5 rokov, t. j. do 28.04.2026 spolu s probačným dohľadom a povinnosťou nahradiť spôsobenú škodu poškodeným stranám podľa § 51 ods. 4 písm. d/ Trestného zákona, resp. s povinnosťou nahradiť poškodenej osobe spôsobenú škodu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku. Predmetným rozsudkom bol podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona súčasne zrušený výrok o vine, výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré mali vo výroku o vine svoj podklad z trestného rozkazu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/51/2019 zo dňa 30.08.2019, právoplatného dňom 06.11.2019, ktorý mu bol uložený pre zločin sprenevery podľa § 213 ods.1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 138 ods. 1 písm. f/ Trestného zákona, ako páchatel'ovi a fyzickej osobe, ale zároveň ktorým bola spoločnosť MITORA s. r. o. uznaná za vinnú pre zločin sprenevery podľa § 213 ods.1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona, s poukazom na § 138 ods. 1 písm. f/ Trestného zákona, ako právnická osoba, v ktorej bol obžalovaný konateľom.

Z evidencie správnych deliktov a priestupkov vyplývajú tri záznamy obžalovaného za priestupky na úseku dopravy.

Okresný súd pri aplikácii ustanovenia § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona a § 42 ods. 1 Trestného zákona obžalovanému uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 /päť/ rokov a 8 /osem/ mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, za súčasného zrušenia výroku o spoločnom treste odňatia slobody podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 47T/67/2020 zo dňa 27.04.2021, právoplatným dňa 27.04.2021, a to podľa § 213 ods. 3 Trestného zákona, § 41 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l/ Trestného zákona vo výmere 3 /troch/ rokov výkon, ktorému mu bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 5 /päť/ rokov, s probačným dohľadom nad jeho správaním podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, spolu s povinnosťou nahraďiť v skúšobnej dobe poškodenému K. N., nar. XX.XX.XXXX v O. D., trvale bytom O. D. – J. G. P. C. XX, škodu vo výške 22.124,43 eur, poškodenej J. G., nar. XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom O., K. I. XXXX/XX, škodu vo výške 3.371,91 eur, poškodenej R. S., nar. XX.XX.XXXX v Q., trvale bytom M., I. XXX, škodu vo výške 1.787,- eur podľa § 51 ods. 4 písm. d/ Trestného zákona a ktorým bol podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona zrušený trestný rozkaz Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/51/2019 zo dňa 30.08.2019, právoplatný dňom 06.11.2019 a ktorým mu bol podľa § 213 ods. 3 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 /troch/ rokov, výkon ktorého mu bol podmienienečne odložený na skúšobnú dobu vo výmere 3 /troch/ rokov s probačným dohľadom nad jeho správaním podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia, na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Po zohľadnení jednotlivých hľadísk ukladania trestov, vyplývajúcich z ustanovenia § 34 ods. 4 Trestného zákona, sa krajský súd nestotožnil s výrokom okresného súdu o treste. K ukladaniu súhrnného trestu krajský súd uvádza nasledovné.

Ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol slovenským súdom prvého stupňa vyhlásený prvý odsudzujúci rozsudok, ktorý sa stal právoplatným a možno na neho prihliadať § 42 ods. 3 Trestného zákona za iný jeho trestný čin, a tieto trestné činy sú vo viacčinnom súbehu, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Preto, aby bolo možné uložiť páchatel'ovi súhrnný trest, musia byť splnené všetky vyššie uvedené podmienky. Základným predpokladom uloženia súhrnného trestu je, aby medzi trestným činom, ktorý je predmetom prebiehajúceho konania a trestným činom, vo vzťahu ku ktorému má byť uložený súhrnný trest, existoval viacčinný súbeh. O viacčinný súbeh trestných činov ide z časového hľadiska vtedy, ak v období medzi prvým z nich a posledným z nich nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za nejaký trestný čin toho istého páchatel'a. Z tejto definície vyplýva, že okamih vyhlásenia prvého odsudzujúceho rozsudku spôsobuje, že vo vzájomnom pomere viacčinného súbehu nemôže byť trestný čin spáchaný pred týmto okamihom a trestný čin spáchaný po tomto okamihu. Viac trestných činov je v súbehu len potiaľ, pokiaľ medzi prvým a posledným z nich nebol vyhlásený, súdom prvého stupňa, odsudzujúci (hoci aj neprávoplatný) rozsudok za nejaký trestný čin. Činy spáchané po odsudzujúcom rozsudku do doby jeho právoplatnosti treba posúdiť obdobne ako recidívu (R 8/1974). Ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý je vo viacčinnom súbehu s trestnými činmi, za ktoré už bol predtým odsúdený viacerými rozhodnutiami (rozsudkami, trestnými rozkazmi) a tieto trestné činy boli spáchané skôr, ako bolo súdom prvého stupňa vyhlásené prvé z nich, súd musí pri ukladaní súhrnného trestu zrušiť výroky o trestoch vo všetkých predchádzajúcich rozhodnutiach, ktoré sú v pomere uvedenom v ustanovení § 42 ods. 1 Trestného zákona, a páchatel'ovi uložiť súhrnný trest za celú zbierajúcu sa trestnú činnosť (t. j. za všetky trestné činy spáchané vo viacčinnom súbehu). Novo ukladaný súhrnný trest sa preto musí týkať celého súhrnu zbierajúcej sa trestnej činnosti toho istého páchatel'a, a je tak nevyhnutné urobiť aj tým, že súd ukladajúci (ďalší) súhrnný trest výslovne zruší všetky výroky o trestoch obsiahnuté vo všetkých skorších rozsudkoch, ktoré sa vzťahujú k tomuto celému súhrnu zbierajúcej sa trestnej činnosti toho istého páchatel'a.

Vzhľadom na vyššie uvedené, mal byť správne ukladaný samostatný trest a nie trest súhrnný. Viac trestných činov je v súbehu len potiaľ, pokiaľ medzi prvým a posledným z nich nebol vyhlásený, súdom prvého stupňa, odsudzujúci /hoci aj neprávoplatný/ rozsudok za nejaký trestný čin. Činy spáchané po odsudzujúcom rozsudku do doby jeho právoplatnosti treba posúdiť obdobne ako recidívu. /R 8/1974/ V danom prípade k prvému vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku došlo dňom doručenia trestného rozkazu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/51/2019 t. j. 28.10.2019, na skutočnosti ktorej nič nemení ani nasledujúci rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 47T/67/2020, vyhlásený dňa

27.04.2021, ktorým bol uložený spoločný trest odňatia slobody podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona za súčasného zrušenia výroku o vine a treste z trestného rozkazu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/51/2019 zo dňa 30.08.2019, právoplatný dňa 06.11.2019.

Vo vzťahu k eventuálnej ďalšej trestnej činnosti spáchanej po doručení trestného rozkazu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11T/51/2019 z 30.08.2019 (k čomu došlo 28.10.2019), nepôjde už v zmysle § 42 ods. 1 Trestného zákona a taktiež ustálenej judikatúry o viacčinný súbeh (reálnu konkurenciu) trestných činov, ale o trestnoprávnu recidívu, nie je teda aktuálna otázka ukladania súhrnného trestu.

Keďže výrok o treste bol zrušený len v dôsledku odvolania podaného obžalovaným, bolo potrebné pri ukladaní trestu rešpektovať zákaz reformatio in peius, teda zákaz zmeny k horšiemu v zmysle § 327 ods. 2 Trestného poriadku, čo sa v prípade odsúdenia prejavilo v nemožnosti uloženia prísnejšieho trestu, než aký bol pôvodne uložený.

Pri zločine podvodu podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona je možné uložiť páchatelovi trest odňatia slobody na tri až desať rokov.

Krajský súd tak obžalovanému pri ukladaní trestu zohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. k/ Trestného zákona (nahradenie škody), pričom na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Trestného zákona, teda že obžalovaný už bol v minulosti odsúdený, keďže sa skutku dopustil počas plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia, krajský súd vzhľadom na zásadu zákazu reformatio in peius prihliadnuť nemohol, a to vzhľadom k absencii jej priznania okresným súdom.

Hodnotiac tak jednotlivé hľadiská ukladania trestu, a to na jednej strane úmyselné zavinenie, osobu páchatel'a, ktorý je recidivistom, na druhej strane skutočnosti vyznievajúce v prospech obžalovaného, a to nahradenie škody všetkým poškodeným v plnom rozsahu, čo podľa názoru krajského súdu prispelo k náprave narušených rodinných vzťahov, ako aj skutočnosť, ktorá doposiaľ nebola vylúčená a to, že bol sám podvedený, dospel krajský súd, aj po zohľadnení pomerov obžalovaného a súčasne pri zohľadnení zákazu zmeny k horšiemu k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere 3 rokov za súčasného uloženia povinnosti podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, § 51 ods. 4 písm. f/ Trestného zákona osobne sa ospravedlniť poškodeným H. I., J. I., K. I. a J. I. a povinnosti podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona, § 51 ods. 4 písm. k/ Trestného zákona zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, je na nápravu obžalovaného, ako aj na ochranu spoločnosti, trestom primeraným. Je potrebné uviesť, že účelom probačného dohľadu je viesť páchatel'a k náprave a k tomu, aby došlo k naplneniu účelu trestu.

Krajský súd tak na podklade odvolania obžalovaného zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a o treste sám rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.